

1. Aneksy	2
1.1. Poszerzenie informacji zawartych w raporcie	2
OBSZAR I	2
a) Czy zaplanowane w Programie nakłady (m.in. finansowe) i działania doprowadziły do zaplanowanych efektów mających odpowiedzieć na zdiagnozowane problemy? Czy wystąpiły założone relacje przyczynowo-skutkowe?.....	2
d) Jak oceniana jest efektywność udzielonego wsparcia? Które typy projektów w ramach poszczególnych OP/Działań były najbardziej efektywne? Jakie działania należy podjąć by zwiększyć efektywność udzielanego wsparcia?.....	5
f) Czy w wyniku realizacji projektów ujawniły się niezamierzone efekty (negatywne/ pozytywne) – np. deadweight, autoselekcji, creamingu, souringu? Jak można przeciwdziałać zidentyfikowanym efektom negatywnym, a wzmacniać efekty pozytywne w ramach RPO WSL?	9
g) W jakim stopniu zmiany i efekty (zarówno te planowane, jak i nieplanowane) przypisane uczestnikom/odbiorcom ostatecznym wsparcia i beneficjentom są rzeczywistym wynikiem udzielonego wsparcia w ramach RPO WSL 2014-2020?	11
j) Jakie typy działań dominują w projektach realizowanych w ramach OP XI i XII i dlaczego?	19
OBSZAR II	21
a) Jak należy ocenić komplementarność projektów realizowanych w ramach OP XI i XII? Czy wymagany mechanizm komplementarności obligatoryjnej projektów współfinansowanych z EFRR z projektami współfinansowanymi z EFS skutecznie wpływa na wybór projektów kompleksowo odpowiadających na zidentyfikowane problemy i rzeczywiście zwiększa realizację celów interwencji?	21
b) W jaki sposób zapewniono w projektach realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 wypełnianie zasad horyzontalnych, tj. zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zasady równości szans kobiet i mężczyzn, zasady zrównoważonego rozwoju? Czy stosowanie zasad równościowych oraz standardów dostępności było wystarczające i rzeczywiście przyczyniło się do wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami, kobiet i mężczyzn?	24

1. Aneksy

1.1. Poszerzenie informacji zawartych w raporcie

OBSZAR I

a) Czy zaplanowane w Programie nakłady (m.in. finansowe) i działania doprowadziły do zaplanowanych efektów mających odpowiedzieć na zdiagnozowane problemy? Czy wystąpiły założone relacje przyczynowo-skutkowe?

W ramach OP XI realizowane są następujące Działania i Poddziałania:

- Działanie 11.1 *Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego:*
 - Poddziałanie 11.1.1 *Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – ZIT;*
 - Poddziałanie 11.1.2 *Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – RIT;*
 - Poddziałanie 11.1.3 *Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – konkurs;*
 - Poddziałanie 11.1.4 *Poprawa efektywności kształcenia ogólnego – konkurs;*
 - Poddziałanie 11.1.5 *Efektywny rozwój dzieci i młodzieży – program stypendialny.*
- Działanie 11.2 *Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów:*
 - Poddziałanie 11.2.1 *Wsparcie szkolnictwa zawodowego – ZIT;*
 - Poddziałanie 11.2.2 *Wsparcie szkolnictwa zawodowego - RIT;*
 - Poddziałanie 11.2.3 *Wsparcie szkolnictwa zawodowego.*
- Działanie 11.3 *Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych;*
- Działanie 11.4 *Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych:*
 - Poddziałanie 11.4.1 *Kształcenie ustawiczne – ZIT;*
 - Poddziałanie 11.4.2 *Kształcenie ustawiczne - RIT;*
 - Poddziałanie 11.4.3 *Kształcenie ustawiczne - konkurs.*

Działania realizowane w ramach OP XI są zgodne z zasadami wskazanymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.*

Do 14 października 2019 r. ogłoszono i uruchomiono 73 nabory w ramach całej OP XI. Do 30.09.2019 r. w ramach poszczególnych Działań i Poddziałań jest realizowanych, zakończonych lub wybranych do dofinansowania:

- Działanie 11.1:
 - Poddziałanie 11.1.1 – 48 projektów;
 - Poddziałanie 11.1.2 – 39 projektów;
 - Poddziałanie 11.1.3 – 114 projektów;
 - Poddziałanie 11.1.4 – 288 projektów;
 - Poddziałanie 11.1.5 – 5 projektów;
- Działanie 11.2:
 - Poddziałanie 11.2.1 – 50 projektów;
 - Poddziałanie 11.2.2 – 32 projekty;

- Poddziałanie 11.2.3 – 34 projekty;
- Działanie 11.3 – 68 projektów;
- Działanie 11.4:
 - Poddziałanie 11.4.1 – 8 projektów;
 - Poddziałanie 11.4.2. – 3 projekty;
 - Poddziałanie 11.4.3 – 14 projektów.

W ramach OP XI założono następujące wskaźniki rezultatu bezpośredniego na poziomie projektów:

- Działanie 11.1:
 1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (Poddziałania 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3, 11.1.4);
 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu (obligatoryjny) (Poddziałania 11.1.4, 11.1.5);
 3. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny) (Poddziałanie 11.1.4);
 4. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny) (Poddziałanie 11.1.4).
- Działanie 11.2:
 1. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS (obligatoryjny);
 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu (obligatoryjny);
 3. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny).
- Działanie 11.3:
 1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia (obligatoryjny).
- Działanie 11.4:
 1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny);
 2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny);
 3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny).

Beneficjentów obowiązywały następujące wskaźniki:

- Działanie 11.1:
 1. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (obligatoryjny) (Poddziałania 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3);
 2. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (obligatoryjny) (Poddziałania 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3);
 3. Liczba godzin zajęć dodatkowych zwiększających szanse edukacyjne dzieci w edukacji przedszkolnej (Poddziałania 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3);

4. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (Poddziałania 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3, 11.1.4);
 5. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie (obligatoryjny) (Poddziałanie 11.1.4, 11.1.5);
 6. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie (obligatoryjny) (Poddziałanie 11.1.4);
 7. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny) (Poddziałanie 11.1.4);
 8. Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie (Poddziałanie 11.1.5).
- Działanie 11.2:
 1. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (obligatoryjny);
 2. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie (obligatoryjny);
 3. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
 4. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (obligatoryjny).
 - Działanie 11.3:
 1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie (obligatoryjny);
 2. Liczba osób uczestniczących w szkolnych formach kształcenia w programie (obligatoryjny);
 3. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).
 - Działanie 11.4:
 1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
 2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
 3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).

W ramach OP XII realizowane są następujące Działania i Poddziałania:

- Działanie 12.1 *Infrastruktura wychowania przedszkolnego*:
 - Poddziałanie 12.1.1 *Infrastruktura wychowania przedszkolnego - ZIT*;
 - Poddziałanie 12.1.2 *Infrastruktura wychowania przedszkolnego - RIT*;
- Działanie 12.2 *Infrastruktura kształcenia zawodowego*:
 - Poddziałanie 12.2.1 *Infrastruktura kształcenia zawodowego – ZIT*;
 - Poddziałanie 12.2.2 *Infrastruktura kształcenia zawodowego - RIT*;
- Działanie 12.3 *Instytucje popularyzujące naukę*.

Do 14 października 2019 r. ogłoszono i uruchomiono 27 naborów w ramach całej OP XII. Do 30.09.2019 r. w ramach poszczególnych Działań i Poddziałań jest realizowanych, zakończonych lub wybranych do dofinansowania:

- Działanie 12.1:
 - Poddziałanie 12.1.1 – 36 projektów;
 - Poddziałanie 12.1.2 – 28 projektów;
- Działanie 12.2:
 - Poddziałanie 12.2.1 – 39 projektów;
 - Poddziałanie 12.2.2 – 23 projekty;
- Działanie 12.3 – 1 projekt.

W ramach Działania 12.1 oraz 12.2 OP XII nie zaplanowano zastosowania wskaźników rezultatu bezpośredniego. Taki wskaźnik został jednak określony dla Działania 12.3:

1. Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje.

Beneficjenci korzystali z następujących wskaźników produktu:

Działanie 12.1:

- Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (obligatoryjny);
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej (obligatoryjny).

Działanie 12.2:

- Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (obligatoryjny);
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego (obligatoryjny).

Działanie 12.3:

- Liczba osób indywidualnie odwiedzających Planetarium Śląskie;
- Liczba osób odwiedzających Planetarium Śląskie ze zorganizowanych grup uczniowskich i przedszkolnych (obligatoryjny);
- Liczba wspartych instytucji naukę i innowacje.

Ponadto, dla Działań w ramach OP XII przewidziano wskaźniki rezultatu strategicznego, monitorowane na podstawie danych GUS:

- Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym;
- Zdawalność egzaminów zawodowych w województwie śląskim;
- Liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne, w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach.

d) Jak oceniana jest efektywność udzielonego wsparcia? Które typy projektów w ramach poszczególnych OP/Działań były najbardziej efektywne? Jakie działania należy podjąć by zwiększyć efektywność udzielanego wsparcia?

W ramach OP XI możliwa była realizacja następujących typów projektów:

Działanie 11.1:

Poddziałania 11.1.1, 11.1.2:

- Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oparte na strategii ZIT/RIT, zwiększające liczbę miejsc wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie nowych miejsc (w tym dostosowanie ich do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami) oraz podnoszące jakość edukacji, obejmujące m.in.

adaptację pomieszczeń i doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne oraz organizację zajęć dodatkowych, których realizację obrazują wskaźniki:

- Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej;
- Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie.

Poddziałanie 11.1.3:

- Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, zwiększające liczbę miejsc wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie nowych miejsc (w tym dostosowanie ich do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami) oraz podnoszące jakość edukacji, obejmujące m.in. adaptację pomieszczeń i doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne oraz organizację zajęć dodatkowych, których realizację obrazują wskaźniki:
 - Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej;
 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie.

Poddziałanie 11.1.4:

- Kształtowanie kompetencji i umiejętności uczniów na potrzeby rynku pracy;
- Tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego;
- Indywidualizacja pracy z uczniem o specjalnych bądź największych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych ;
- Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie zgodnym z zaplanowanym wsparciem na rzecz uczniów, których realizację obrazują wskaźniki:
 - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu;
 - Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
 - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie;
 - Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie;
 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Poddziałanie 11.1.5:

- Wsparcie młodzieży uzdolnionej w zakresie przedmiotów ścisłych i języków obcych poprzez stypendia naukowe dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem przedszkoli), , których realizację obrazują wskaźniki:
 - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu;
 - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie.

Działanie 11.2:

Poddziałania 11.2.1, 11.2.2 i 11.2.3:

- Poprawa jakości edukacji w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe m.in. poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów oraz rozwój współpracy szkół z otoczeniem;
- Kształtowanie u uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy;
- Realizacja kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy;
- Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków kształcenia zawodu, odzwierciedlających naturalne warunki pracy;
- Zapewnienie dostosowania ofert edukacyjnych szkół o profilu zawodowym do potrzeb gospodarki oraz zwiększenie dostępu uczniów do staży i praktyk zawodowych oraz promowanie szkolnictwa zawodowego w regionie, , których realizację obrazują wskaźniki:
 - Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS;
 - Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu;
 - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu;
 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki;
 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy;
 - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w programie;
 - Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie;
 - Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego.

Działanie 11.3:

- Kwalifikacyjne kursy zawodowe dla osób dorosłych, zainteresowanych zdobyciem nowej kwalifikacji lub szkolenia przygotowujące do egzaminu sprawdzającego, czeladniczego lub mistrzowskiego;
- Kursy umiejętności zawodowych;
- Pozaszkolne formy rozwoju kompetencji ogólnych, w tym kursy kompetencji ogólnych – możliwy do realizacji wyłącznie w powiązaniu z kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi;
- Kursy, inne niż wymienione, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych;

- Programy formalnej oceny i potwierdzania umiejętności/wiedzy uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny w odniesieniu do kwalifikacji zawodowych; Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych, z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych;
- Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole prowadzącej kształcenie dla dorosłych i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych warunków kształcenia zawodu;
- Poprawa jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami, w tym doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu;
- Tworzenie i rozwój centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz wsparcie usług edukacyjnych realizowanych przez te podmioty lub inne zespoły realizujące zbieżne zadania na rzecz kształcenia zawodowego oraz poradnictwa edukacyjno-zawodowego, , których realizację obrazują wskaźniki:
 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształceniu;
 - Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie;
 - Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie;
 - Liczba osób uczestniczących w szkolnych formach kształcenia w programie.

Działanie 11.4:

Poddziałania 11.4.1, 11.4.2 i 11.4.3:

- Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w obszarze umiejętności ICT i znajomości języków obcych;
- Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych, , których realizację obrazują wskaźniki:
 - Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu;
 - Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu;
 - Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu;
 - Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie;
 - Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie;
 - Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie.

W ramach OP XII możliwa była realizacja następujących typów projektów:

Działanie 12.1:

Poddziałania 12.1.1 i 12.1.2:

- Przebudowa, budowa przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, , których realizację obrazują wskaźniki:

- o Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej;
- o Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej.

Działanie 12.2:

Poddziałania 12.2.1 i 12.2.2:

- Przebudowa, budowa, remont laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, , których realizację obrazują wskaźniki:
 - o Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego;
 - o Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej.

Działanie 12.3:

- Przebudowa, budowa, remont obiektów wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, , których realizację obrazują wskaźniki:
 - o Liczba osób odwiedzających Planetarium Śląskie ze zorganizowanych grup uczniowskich i przedszkolnych.

f) Czy w wyniku realizacji projektów ujawniły się niezamierzone efekty (negatywne/pozytywne) – np. deadweight, autoselekcji, creamingu, souringu? Jak można przeciwdziałać zidentyfikowanym efektom negatywnym, a wzmacniać efekty pozytywne w ramach RPO WSL?

Projekty, w ramach których osiągnięto wyższe wartości wskaźników, niż założone we wniosku wartości docelowe:

Tabela 42. Liczba projektów w ramach OP XI i XII RPO WSL 2014-2020, w których przekroczono docelową wartość wskaźników

Oś Priorytetowa XI

Działanie 11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego

Poddziałanie 11.1.1 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – ZIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	30	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	45
Poddziałanie 11.1.2 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – RIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	23	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	39
Poddziałanie 11.1.3 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	58	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	99

Oś Priorytetowa XI

edukacji przedszkolnej
– konkurs

Poddziałanie 11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego – konkurs	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	175	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 482
Poddziałanie 11.1.5 Efektywny rozwój dzieci i młodzieży – program stypendialny	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	3	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 4

Działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów

Poddziałanie 11.2.1 Wsparcie szkolnictwa zawodowego – ZIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	15	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 27
Poddziałanie 11.2.2 Wsparcie szkolnictwa zawodowego - RIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	12	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 18
Poddziałanie 11.2.3 Wsparcie szkolnictwa zawodowego	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	7	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 13
Działanie 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	38	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 56

Działanie 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne – ZIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	2	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 3
Poddziałanie 11.4.2 Kształcenie ustawiczne - RIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	1	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 2
Poddziałanie 11.4.3 Kształcenie ustawiczne - konkurs	Liczba projektów, w ramach których przekroczone wartości docelowe wskaźników	6	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczone 15

Oś Priorytetowa XI

Oś Priorytetowa XII

Działanie 12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego

Poddziałanie 12.1.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego - ZIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	6	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	8
Poddziałanie 12.1.2 Infrastruktura wychowania przedszkolnego - RIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	4	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	5

Działanie 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego

Poddziałanie 12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego – ZIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	1	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	1
Poddziałanie 12.2.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego - RIT	Liczba projektów, w ramach których przekroczono wartości docelowe wskaźników	1	Liczba wskaźników, których wartość została przekroczona	1

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie LSI2014 (data dostępu: 30.09.2019 r.).

g) W jakim stopniu zmiany i efekty (zarówno te planowane, jak i nieplanowane) przypisane uczestnikom/odbiorcom ostatecznym wsparcia i beneficjentom są rzeczywistym wynikiem udzielonego wsparcia w ramach RPO WSL 2014-2020?

Tabela przedstawiająca zamierzone do osiągnięcia efekty w ramach OP XI i XII RPO WSL 2014-2020:

Tabela 1. Zamierzone do zrealizowania zadania w ramach OP XI i XII RPO WSL 2014-2020

Oś Priorytetowa XI

Działanie 11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego

Poddziałanie 11.1.1 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – ZIT	<ul style="list-style-type: none">Przygotowanie sali dla potrzeb nowej grupy przedszkolnej (doposażenie sal, w których utworzone zostały nowe miejsca przedszkolne, stworzenie zaplecza technicznego do prowadzenia zajęć, stworzenie sali sensorycznej);Zajęcia dodatkowe i rozwijające kompetencje (logorytmika, zajęcia logopedyczne, gimnastyka korekcyjna, zajęcia teatralne, sensoplastyka);Utworzenie i prowadzenie przez okres 12 miesięcy nowych miejsc przedszkolnych;Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli;
--	--

Oś Priorytetowa XI

- Zakup pomocy dydaktycznych;
 - Zajęcia specjalistyczne (terapia Biofeedback, zajęcia terapeutyczne, hipoterapia, dogoterapia, terapia w grupie, terapia indywidualna, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne przy wykorzystaniu metod Klanzy lub równoważnych, zajęcia socjoterapeutyczne, artterapia, zajęcia z elementami terapii W. Sherborne, zajęcia z elementami terapii Integracji Sensorycznej, zajęcia terapeutyczne dla dzieci nieradzących sobie z agresją, zajęcia z komunikacji alternatywnej wspomagającej sposoby komunikowania, zajęcia specjalistyczne wspomagające dziecko z zaburzeniami ze spektrum autyzmu lub innymi trudnościami w budowaniu relacji społecznych (afazja, alalia), terapia ręki);
 - Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli;
 - Organizacja biur i przeprowadzenie zamówień publicznych;
 - Utworzenie dodatkowego oddziału przedszkolnego;
 - Wyposażenie placu zabaw w związku z utworzeniem dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego;
 - Wydłużenie godzin pracy przedszkola.
 - Utworzenie nowego oddziału wraz z jego wyposażeniem;
 - Stworzenie i doposażenie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego;
 - Zajęcia dodatkowe (logopedyczne, gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna, zajęcia z rytmiki, logorytmika, gimnastyka korekcyjna);
 - Doskonalenie umiejętności i kompetencji nauczycieli;
 - Program rozwojowy dla dzieci w przedszkolu;
 - Utworzenie oddziału integracyjnego;
 - Utworzenie oddziału przedszkolnego dla dzieci z autyzmem lub zespołem Aspergera;
 - Prowadzenie terapii stymulujących rozwój psychoruchowy oraz zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne;
 - Zajęcia specjalistyczne (zajęcia terapeutyczne, zajęcia z treningu umiejętności społecznych, hipoterapia oraz dogoterapia, zajęcia stymulacji polisensorycznej, terapia logopedyczna „Forbrain” lub równoważne, socjoterapia);
 - Prowadzenie terapii stymulujących rozwój psychoruchowy oraz zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne;
 - Prowadzenie terapii stymulujących rozwój psychoruchowy Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych z dziećmi niepełnosprawnymi poza oddziałem integracyjnym i dla dzieci autystycznych;
 - Doposażenie sali, kuchni, pralnio-suszarni, szatni oraz łazienki;
 - Doposażenie sali zabaw w zabawki i materiały dydaktyczne;
 - Remont sali gimnastycznej wraz z wyposażeniem.
 - Zajęcia dodatkowe dla dzieci (gimnastyka korekcyjna i ogólnorozwojowa, zajęcia z robotyki, wyjazdy do teatru oraz przyjazd teatru do przedszkola, zajęcia rytmiczno-muzyczne, lekcje
- Poddziałanie
11.1.2 Wzrost
upowszechnienia
wysokiej jakości
edukacji
przedszkolnej –
RIT
- Poddziałanie
11.1.3 Wzrost
upowszechnienia

Oś Priorytetowa XI

wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – konkurs

umuzyczniające);

- Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli;
- Dopuszczenie przedszkoli w pomoce dydaktyczne, specjalistyczny sprzęt;
- Zakup placu zabaw;
- Utworzenie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego;
- Prowadzenie dodatkowych zajęć wyrównujących szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów;
- Zajęcia specjalistyczne (terapia logopedyczna, pomoc psychologiczna dla dzieci oraz nauczycieli, terapia wodna, muzykoterapia, indywidualne zajęcia terapeutyczne z oligofrenopedagogiem z elementami arteterapii, zajęcia terapeutyczne stymulujące rozwój psychoruchowy, Integracja Sensoryczna z treningiem słuchowym, zajęcia z dogoterapii, zajęcia grupowe z psychologiem, zajęcia z treningu kompetencji społecznych, trening ręki, zajęcia z terapii Snoeuzeleń, Metoda Krakowska, metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne, metoda behawioralna, sensoplastyka, arteterpia, terapia indywidualna i grupowa);
- Realizacja wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami;
- Utworzenie i prowadzenie dodatkowego oddziału;
- Wydłużenie godzin pracy przedszkola;
- Adaptacja pomieszczeń przedszkolnych i przestrzeni wspierającej rozwój psychoruchowy dzieci;
- Wycieczki edukacyjne.
- Zajęcia specjalistyczne (terapia dyslektyczna Metodą Dennisona czyli Kinezylogii Edukacyjnej, zajęcia terapeutyczne, zajęcia arteterapeutyczne, teatroterapia, zajęcia z psychologiem, zajęcia socjoterapeutyczne, terapia logopedyczna, zajęcia surdopedagogiczne, gimnastyka korekcyjna, terapia biofeedback);
- Zajęcia integracyjne ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych;
- Konsultacje dla rodziców;
- Program doradztwa edukacyjno-zawodowego i psychologiczno-pedagogicznego;
- Wyjazdy edukacyjne;
- Przygotowanie nauczycieli do wdrażania nowych metod dydaktycznych do procesów nauczania;
- Zajęcia rozwijające i wyrównujące (zajęcia i koła naukowe, angielski, niemiecki, informatyka, chemia, przyroda, matematyka, fizyka, doradztwo zawodowe, przedsiębiorczość, biologia, geografia, chemia, mechatronika – konstruowanie robotów mobilnych, koło komputerowych technik multimedialnych);
- Realizacja zajęć ukierunkowanych na kształtowanie i rozwijanie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (komunikacji interpersonalnej,

Poddziałanie 11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego – konkurs

Oś Priorytetowa XI

- autopromocji, kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- Zajęcia w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem;
- Przełamywanie barier edukacyjnych – wsparcie ucznia młodszego;
- Tworzenie warunków dla nauczania przedmiotów przyrodniczych opartego na metodzie eksperymentu;
- Organizacja warunków oraz nauczanie innowacyjnymi metodami wykorzystującymi elektroniczne pomoce dydaktyczne;
- Organizacja zajęć pomagających w pokonaniu barier edukacyjnych uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- Szkolenia, warsztaty dla nauczycieli i rodziców;
- Wyposażenie szkolnej pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów matematycznych, przyrodniczych;
- Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli;
- Zajęcia dodatkowe dydaktyczno-wyrównawcze, dla uczniów zdolnych oraz eksperymentalne;
- Realizacja programu zajęć pozalekcyjnych;
- Asystent osoby niepełnosprawnej;
- Adaptacja pomieszczenie na rzecz zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej i realizacji IPET;
- Wdrożenie psychomotoryki jako eksperymentalnego narzędzia kształtowania i rozwijania kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów;
- Zajęcia pozaszkolne rozwijające kompetencje kluczowe, z wykorzystaniem e-materiałów dydaktycznych z zasobów systemu blended learnig.

Poddziałanie
11.1.5 Efektywny
rozwój dzieci i
młodzieży –
program
stypendialny

- Wsparcie stypendialne potencjału edukacyjnego uczniów/uczennic gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, matematycznych, informatycznych i języków obcych.

Działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów

Poddziałanie
11.2.1 Wsparcie
szkolnictwa
zawodowego –
ZIT

- Praktyki/staże zawodowe dla uczniów;
- Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów i uczennic;
- Szkolenia i kursy dla uczniów/uczennic (kurs SEP, AutoCAD, Inventor, operator maszyn skrawających);
- Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- Utworzenie i funkcjonowanie „Forum na rzecz edukacji zawodowej”;
- Wirtualne Laboratoria;
- Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu (szkolenia, studia podyplomowe);
- Doposażenie pracowni do praktycznej nauki zawodu;
- Stworzenie warsztatów i pracowni zawodowych z nowoczesnym

Oś Priorytetowa XI

Poddziałanie
11.2.2 Wsparcie
szkolnictwa
zawodowego -
RIT
Poddziałanie

11.2.3 Wsparcie
szkolnictwa
zawodowego

- sprzętem i urządzeniami;
- Stworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków kształcenia zawodu odzwierciedlających naturalne warunki pracy;
- Zajęcia na uczelniach wyższych;
- Wizyty zawodowe dla uczniów/uczennic.
- Doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- Szkolenia i kursy dla uczniów (szkolenia e-learningowe i ECDL);
- Praktyczna nauka zawodu (organizacja praktyk i staży zawodowych);
- Studia podyplomowe;
- Doposażenie bazy technologiczno-dydaktycznej szkoły;
- Dodatkowe zajęcia specjalistyczne (język angielski zawodowy, zajęcia z zakresu ogrodnictwa, rękodzielnictwa, gastronomii, krawiectwa i dziewiarstwa, techniki i stolarstwa);
- Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- Zajęcia rozwijające i wyrównawcze dla uczniów;
- Współpraca ze szkołami wyższymi, wizyty studyjne dla uczniów;
- Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- Doposażenie pracowni;
- Klasa patronacka.
- Organizacja kursów przygotowawczych na studia;
- Organizacja zajęć naukowych na uczelni wyższej;
- Tworzenie w Szkole warunków kształcenia zawodu, odzwierciedlających naturalne warunki pracy;
- Doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe;
- Praktyki i staże zawodowe dla uczniów;
- Dodatkowe zajęcia specjalistyczne (Logistyka, Magazyn, branżowy język obcy, Kucharz, Kierowca, Handlowiec, Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie);
- Szkolenia i kursy zawodowe (spawacz, prawo jazdy, ecodriving, kurs ogólnych kompetencji cyfrowych, AutoCAD, kurs Uprawnienia SEP, Kurs obsługi i programowania obrabiarek CNC, Kurs programowania robota przemysłowego Kuka, obsługa wózków widłowych, Kurs programowanie sterowników przemysłowych PLC, szkolenie Adobe, Corel Draw, After Effects, 3dmax, Rysunek użytkowy, Administracja sieci opartych na urządzeniach działających pod kontrolą systemu MikroTik RouterOS, Programowanie w języku Python - Raspberry Pi, Programowanie mikrokontrolerów, kurs kelnerski, nowoczesne techniki przygotowanie i dekorowania potraw, carvingu, baristy, korzystania z profesjonalnego sprzętu w kuchni, Kurs wózki widłowe, Kursy koparko- ładowarki i obsługi kas fiskalnych);
- Stworzenie i/lub doposażenie pracowni przedmiotów zawodowych;
- Dopasowanie programu edukacyjnego do potrzeb rynku pracy
- Podnoszenie kwalifikacji przez nauczycieli (szkolenia, kursy i studia

Działanie 11.3
Dostosowanie
oferty
kształcenia
zawodowego do
potrzeb
lokalnego rynku
pracy –
kształcenie
zawodowe osób
dorosłych

- poddyplomowe, praktyki zawodowe);
- Administracja sieci opartych na urządzeniach działających pod kontrolą systemu MikroTik RouterOS;
- Studia poddyplomowe (Automatyka);
- Zbudowanie sieci współpracy – partnerstw lokalnych pracodawców oraz szkół zawodowych;
- Platforma cyfrowa wspomagająca proces dydaktyczny;
- Kampania społeczna dotycząca edukacji zawodowej.
- Wsparcie dla osób dorosłych;
- Wsparcie dla nauczycieli/nauczycielek zawodu;
- Szkolenia oraz kursy umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych (kurs spawania, ADR, Kurs Kwalifikacji Wstępnej, kurs dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych, kursy informatyczne, Technik Elektryk, Technik Pojazdów samochodowych, Technik Mechanik, Opiekun Medyczny, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Technik usług kosmetycznych, technik usług fryzjerskich, kursy programowania przemysłowych sterowników logicznych, Szkolenia uzupełniające kompetencje managera, kurs Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, Monter zabudowy i robót wykończeniowych, kursy Konstruowanie i projektowanie inżynierskie w oprogramowaniu CAD/CAM – NX, kurs Monter PV, profilowany kurs języka obcego branżowego, kurs Kierowca zawodowy, szkolenia z zakresu nowoczesnych technik fryzjerskich, obsługi salonu fryzjerskiego, Szkolenie z zakresu nowoczesnych technik alpinistycznych wraz z kursem obsługi sprzętu wysokościowego i alpinistycznego podczas akcji ratowniczych w sytuacjach kryzysowych i antyterrorystycznych, kurs Projektowanie 3D w środowisku SOLIDWORKS, Kurs Basic Life Support (BLS), Kurs Advanced Cardiovascular Life Support (ACLS), Kurs Pediatric Advanced Life Support (PALS), szkolenia zawodowe – kosmetyczne i masażu, pracownik magazynowy z obsługą wózka widłowego, pracownik magazynowy z obsługą wózka widłowego, Elektryk budowlany ze specjalnością Montera sieci światłowodowych, Elektryk budowlany ze specjalnością Montera systemów fotowoltaicznych, autodesk inventor, autodesk revit architecture, kursy dla ratowników medycznych, eco i defensive-driving, kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy, Kurs Europejskich przepisów prawa jazdy w transporcie kołowym, Techniki negocjacji i obsługa klienta w transporcie kołowym, Szkolenie Taktyka i technika w przypadku aktu bandytyzmu, Język obcy w branży logistyczno-spedycyjnej, Kurs obsługi sprzętu wysokościowego i alpinistycznego, szkolenie Diagnostyka ultrasonograficzna, Uprawnienia dla kierowców w służbach mundurowych, Szkolenie mieszane - sprzedażowo/transportowe, Kurs ręcznego cięcia tlenowego, Kurs ręcznego cięcia plazmowego, Kurs Ślusarz-spawacz, Kurs Przygotowanie do uzyskania uprawnień elektroenergetycznych,

Oś Priorytetowa XI

Kucharz, Operator koparkoładówek, Kurs Wykonywanie obróbki na obrabiarkach sterowanych numerycznie, Kurs Instalator/Serwisant układów chłodniczych, klimatyzacyjnych i pomp ciepła, Barman, Księgowy, Pracownik administracyjno-biurowy, Szkolenie Operator obrabiarek sterowanych numerycznie, Instruktor sportu, Kurs Adobe Photoshop, Kurs Adobe Illustrator, Kurs i egzamin HTML5 Application Development Fundamentals)

- Doskonalenie zawodowe pielęgniarek i położnych;
- Warsztaty interpersonalne;
- Kształcenie w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych;
- Kształcenie w ramach Szkoły Policealnej;
- Dopuszczenie bazy dydaktycznej do nauki zawodu;
- Zarządzanie projektami i innowacjami;
- Pogłębiona rekrutacja: loty rekrutacyjne dla kandydatów do udziału w szkoleniu; Loty uzupełniające na lot; Szkolenie teoretyczne i praktyczne dla pilotów; Egzamin praktyczny do uprawnienia pilota instruktora samolotowego.

Działanie 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

Poddziałanie

11.4.1

Kształcenie
ustawiczne – ZIT

- Szkolenia z zakresu ICT;
- Szkolenia i kursy językowe.

Poddziałanie

11.4.2

Kształcenie
ustawiczne - RIT

- Szkolenia i kursy komputerowe, z zakresu ICT;
- Szkolenia językowe;
- Zakup pomocy dydaktycznych;
- Programy walidacji i certyfikacji kompetencji/kwalifikacji uzyskanych poza projektem.

Poddziałanie

11.4.3

Kształcenie
ustawiczne -
konkurs

- Szkolenie językowe;
- Zakup materiałów dydaktycznych;
- Szkolenie komputerowe (ICT);
- Walidacja i certyfikacja.

Oś Priorytetowa XII

Działanie 12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego

Poddziałanie

12.1.1

Infrastruktura
wychowania
przedszkolnego -
ZIT

- Remont i rozbudowa przedszkola (roboty budowlane, zakup wyposażenia i pomocy edukacyjnych/dydaktycznych, instalacje elektryczne, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, roboty sanitarne, roboty wykończeniowe, przyłącza wodno-kanalizacyjne, instalacje wentylacji, nagłośnienie);
- Zakup oprogramowania komputerowego;
- Tablice informacyjne;
- Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (dźwig osobowy, pochylnia dla osób niepełnosprawnych);
- Zabezpieczenia przeciwpożarowe;
- Budowa placu zabaw;

Oś Priorytetowa XI

Poddziałanie
12.1.2
Infrastruktura
wychowania
przedszkolnego -
RIT

- Zmiany w zagospodarowaniu terenu.
- Budowa nowego budynku przedszkola – roboty konstrukcyjno-budowlane, roboty ziemne i fundamentowe, roboty rozbiórkowe, roboty instalacyjne (instalacje p.poż i wodno-kanalizacyjne, C.O. gaz, kotłownia, instalacja elektryczna-rozdzielnice, osprzęt elektryczny, oprawy oświetleniowe, układanie kabli, system domofonowy, instalacja fotowoltaiczna, odgromowa i antyoblodzeniowa, wyposażenie stałe przedszkola oraz sal przedszkolnych, wyposażenie terapeutyczne);
- Remont/przebudowa przedszkola;
- Zakup udogodnień dla osób niepełnosprawnych;
- Wykonanie placu zabaw;
- Zagospodarowanie terenu wokół przedszkola.

Działanie 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego

Poddziałanie
12.2.1
Infrastruktura
kształcenia
zawodowego –
ZIT

- Remont i doposażenie laboratoriów;
- Modernizacja i doposażenie warsztatów szkolnych i pracowni kształcenia zawodowego;
- Remont i modernizacja budynku – prace budowlane, instalacyjne i adaptacyjne;
- Budowa i remont pomieszczeń (hala mechaniki pojazdowej, pracownia obróbki maszynowej, pracownia CNC, Plac manewrowy do nauki jazdy pojazdami, Pracownia hodowli i użytkowania konia, Pracownia technologii gastronomicznej, Pracownia obsługi gości, Pracownia logistyki, Pracownia dokumentacji, Pracownia rysunku technicznego, Pracownia mechatroniki samochodowej, Pracownia technologii, Pracownia eksploatacji urządzeń i systemów mechatronicznych, Pracownia montażu urządzeń i systemów mechatronicznych, Pracownia elektrotechniki i elektroniki, Pracownia montażu i eksploatacji maszyn oraz urządzeń elektrycznych, Pracownia multimedialna, Pracownia aplikacji internetowych, Pracownia plastyczno-techniczna, Pracownia montażu i eksploatacji maszyn oraz urządzeń elektrycznych);
- Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (WC + podjazdy zewnętrzny i wewnętrzny).

Poddziałanie
12.2.2
Infrastruktura
kształcenia
zawodowego -
RIT

- Prace remontowe (roboty budowlane, elektryczne, instalacyjne);
- Rozbudowa i remont budynku oraz sal do praktycznej nauki zawodu (pracownia mechatroniczna, pracownia obrabiarek sterowanych numerycznie, pracownie gastronomiczne i obsługi klienta, pracownie branży samochodowej, elektrycznej, elektronicznej i mechanicznej, pracownie budowy i eksploatacji pojazdów samochodowych, pracownia obróbki skrawaniem, pracownia obróbki cieplnej i spawalnictwa – kuźnia i narzędziownia, pracownia gastronomiczna, pracownie elektryczne, pracownia lokalnych sieci komputerowych i sieciowych systemów operacyjnych, pracownia aplikacji komputerowych, pracownia multimedialna i organizacji reklamy, pracownia ekonomiczna i techniki biurowej, pracownia hotelarska,

Oś Priorytetowa XI

pracownia analityczna);

- Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych, toaleta, podjazd);
- Doposażenie budynku do praktycznej nauki zawodu i pracowni (zakup wyposażenia, oprogramowania).

Działanie 12.3 Instytucje popularyzujące naukę

- Przystosowanie Planetarium do świadczenia nowoczesnych usług edukacyjnych;
- Roboty budowlano montażowe;
- Wyposażenie i urządzenia.

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie danych z wniosków o dofinansowanie projektów (próba pełna).

j) Jakie typy działań dominują w projektach realizowanych w ramach OP XI i XII i dlaczego?

Tabela przedstawiająca typy działań możliwych do realizacji w ramach OP XI oraz OP XII.

Tabela 43. Typy działań możliwe do realizacji w ramach OP XI i XII RPO WSL 2014-2020

Oś, Działanie, Poddziałanie	Typy działań możliwe do realizacji
OP XI	
Działanie 11.1	
Poddziałanie 11.1.1, 11.1.2	(1) Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oparte na strategii ZIT/RIT, zwiększające liczbę miejsc wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie nowych miejsc (w tym dostosowanie ich do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami) oraz podnoszące jakość edukacji, obejmujące m.in. adaptację pomieszczeń i doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne oraz organizację zajęć dodatkowych.
Poddziałanie 11.1.3	(1) Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, zwiększające liczbę miejsc wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie nowych miejsc (w tym dostosowanie ich do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami) oraz podnoszące jakość edukacji, obejmujące m.in. adaptację pomieszczeń i doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne oraz organizację zajęć dodatkowych.
Poddziałanie 11.1.4	(1) Kształtowanie kompetencji i umiejętności uczniów na potrzeby rynku pracy. (2) Tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego. (3) Indywidualizacja pracy z uczniem o specjalnych bądź największych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych. (4) Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie zgodnym z zaplanowanym wsparciem na rzecz uczniów.
Poddziałanie 11.1.5	(1) Wsparcie młodzieży uzdolnionej w zakresie przedmiotów ścisłych i języków obcych poprzez stypendia naukowe dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem przedszkoli).

Oś, Działanie, Poddziałanie	Typy działań możliwe do realizacji
Działanie 11.2	
Poddziałania 11.2.1, 11.2.2 i 11.2.3	<p>(1) Poprawa jakości edukacji w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe m.in. poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów oraz rozwój współpracy szkół z otoczeniem.</p> <p>(2) Kształtowanie u uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy;</p> <p>(3) Realizacja kompleksowych programów kształcenia praktycznego organizowanych w miejscu pracy.</p> <p>(4) Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków kształcenia zawodu, odzwierciedlających naturalne warunki pracy.</p> <p>(5) Zapewnienie dostosowania ofert edukacyjnych szkół o profilu zawodowym do potrzeb gospodarki oraz zwiększenie dostępu uczniów do staży i praktyk zawodowych oraz promowanie szkolnictwa zawodowego w regionie.</p>
Działanie 11.3	<p>(1) Kwalifikacyjne kursy zawodowe dla osób dorosłych, zainteresowanych zdobyciem nowej kwalifikacji lub szkolenia przygotowujące do egzaminu sprawdzającego, czeladniczego lub mistrzowskiego.</p> <p>(2) Kursy umiejętności zawodowych.</p> <p>Pozaszkolne formy rozwoju kompetencji ogólnych, w tym kursy kompetencji ogólnych – możliwy do realizacji wyłącznie w powiązaniu z kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi;</p> <p>(3) Kursy, inne niż wymienione, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.</p> <p>(4) Programy formalnej oceny i potwierdzania umiejętności/wiedzy uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny w odniesieniu do kwalifikacji zawodowych.</p> <p>(5) Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych, z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.</p> <p>(6) Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole prowadzącej kształcenie dla dorosłych i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych warunków kształcenia zawodu;</p> <p>(7) Poprawa jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami, w tym doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu;</p> <p>(8) Tworzenie i rozwój centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz wsparcie usług edukacyjnych realizowanych przez te podmioty lub inne zespoły realizujące zbieżne zadania na rzecz kształcenia zawodowego oraz poradnictwa edukacyjno-zawodowego.</p>
Działanie 11.4	
Poddziałania 11.4.1, 11.4.2	<p>(1) Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub</p>

Oś, Działanie, Poddziałanie	Typy działań możliwe do realizacji
i 11.4.3	podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w obszarze umiejętności ICT i znajomości języków obcych. (2) Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.
Oś Priorytetowa XII	
Działanie 12.1	
Poddziałania 12.1.1 i 12.1.2	(1) Przebudowa, budowa przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Działanie 12.2	
Poddziałania 12.2.1 i 12.2.2	(1) Przebudowa, budowa, remont laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Działanie 12.3	(1) Przebudowa, budowa, remont obiektów wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, s. 12/13

OBSZAR II

a) Jak należy ocenić komplementarność projektów realizowanych w ramach OP XI i XII? Czy wymagany mechanizm komplementarności obligatoryjnej projektów współfinansowanych z EFRR z projektami współfinansowanymi z EFS skutecznie wpływa na wybór projektów kompleksowo odpowiadających na zidentyfikowane problemy i rzeczywiście zwiększa realizację celów interwencji?

Obligatoryjna komplementarność projektów współfinansowanych z EFRR z projektami współfinansowanymi z EFS jest jedną z podstawowych zasad realizacji wspólnotowej polityki Unii Europejskiej. Rezultatem niniejszej zasady jest wzmocnienie podejmowanych działań, zwiększenie racjonalności wydatkowania środków wspólnotowych oraz możliwość uzyskania nieplanowanych korzyści przez beneficjentów na wszystkich etapach realizacji projektów współfinansowanych¹.

Komplementarność projektów współfinansowanych ze środków wspólnotowych została zdefiniowana przez Instytucję Zarządzającą w dokumencie *Komplementarność w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*².

Komplementarność, na potrzeby realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* (w celu zapewnienia skutecznej identyfikacji i selekcji projektów komplementarnych), została określona jako:

¹ Przewodnik dla beneficjentów EFRR RPO WSL 2014-2020 (wersja 12).

² Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych - Ewaluacja. Raport końcowy, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2017.

„stan powstały na skutek podejmowanych, uzupełniających się wzajemnie działań/ projektów, które są skierowane na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu, który nie zostałby osiągnięty lub osiągnięty byłby w mniejszym stopniu w przypadku niewystępowania komplementarności”³.

Należy przy tym zauważyć, że w ramach raportu *Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych* wskazano, że definicja ta obarczona jest błędem logicznym związanym z definiowaniem „tego samego przez to samo” (komplementarność jest stanem, który nie zostałby osiągnięty, gdyby nie występowała), co sprawia, że definicja nie jest wystarczająco zrozumiała⁴.

„Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający i możliwe jest w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS lub działaniami, których cele są zgodne z celami EFS w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem/ wzmocnienia potencjału edukacyjnego rozumianymi w sposób określony w RPO WSL 2014-2020”⁵.

Warto zwrócić uwagę, że odwołanie definicji komplementarności do celów EFS staje się niemiarodajne ze względu na wysoki poziom ogólności celów projektów – np. cel związany z poprawą warunków życia mieszkańców województwa śląskiego może być komplementarny ze wszystkimi projektami realizowanymi na terenie województwa śląskiego. Ponadto szeroki zakres definicji komplementarności generuje „wynajdywanie” przez część beneficjentów powiązań projektów, które są zarówno mało przekonujące, jak również niemożliwe do jednoznacznego zakwestionowania⁶.

Jak wynika z zapisów dokumentów programowych RPO WSL 2014-2020 obowiązek komplementarności interwencji finansowanej z EFRR z projektami współfinansowanymi w ramach EFS lub projektami zbieżnymi z celami EFS w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem/ wzmocnienia potencjału edukacyjnego, uwzględnia założenia dwóch celów tematycznych, tj.: Promowania włączenia społecznego, walki z ubóstwem i wszelką dyskryminacją (CT 9) oraz Inwestowania w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie (CT 10)⁷.

W związku z powyższym, zasada komplementarności bezpośrednio dotyczy dwóch osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020: OP X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna; OP XII Infrastruktura edukacyjna. Realizacja zasady w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* odbywa się poprzez powiązanie międzyfunduszowe projektów współfinansowanych z EFRR z projektami współfinansowanymi z EFS lub realizującymi cele EFS (w tym: Działanie 12.1: Infrastruktura wychowania przedszkolnego; Działanie 12.2: Infrastruktura kształcenia zawodowego). Projekty współfinansowane z EFRR w ramach m.in. działań 12.1 oraz 12.2 zobligowane są do wykazywania się cechami przedsięwzięć kompleksowych, koordynujących interwencję infrastrukturalną ze wsparciem realizowanym ze środków EFS w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*, programów krajowych

³ Komplementarność w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

⁴ Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, 2018 r., s. 5

⁵ Przewodnik dla beneficjentów EFRR RPO WSL 2014-2020 (wersja 12).

⁶ Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych. Raport końcowy.

⁷ Przewodnik dla beneficjentów EFRR RPO WSL 2014-2020 (wersja 12).

lub realizowanego ze środków własnych (zbieżnego z celami EFS wskazanymi w RPO WSL 2014-2020). Warto zwrócić uwagę, że IZ RPO WSL ma możliwość rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym, w sytuacji gdy beneficjent w trakcie realizacji projektu i/lub w okresie trwałości projektu nie dotrzymuje obowiązku powiązania projektu zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie⁸.

Jak wynika z zapisów raportu: *Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych* konieczność wspierania komplementarności we wskazanych powyżej obszarach potwierdzają wyniki dotychczasowych badań, które wskazują, że braki ograniczające dostosowywanie kształcenia zawodowego do rynku pracy dotyczą zarówno zaplecza technologicznego placówek edukacyjnych, jak i znajomości aktualnych technologii wśród nauczycieli⁹.

Wyniki badania z beneficjentami działań 10.2, 10.3, 12.1 i 12.2 zrealizowanego na potrzeby opracowania raportu końcowego badania: *Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych* potwierdzają wysoki poziom wpływu kryteriów wiążących projekt EFRR z projektem EFS na decyzje beneficjentów dotyczące aplikowania o fundusze na realizację projektów miękkich¹⁰. Ponadto badanie wykazało, że:

- prawie połowa beneficjentów zadeklarowała, że w przypadku braku wymogu powiązania projektu EFRR z projektem EFS zrealizowałyby ten sam projekt „miękki”, zaś niespełna co czwarty beneficjent nie zrealizowałaby żadnego projektu miękkiego;
- ocenę skuteczności mechanizmu łączącego projekty EFRR z EFS obniża możliwość spełnienia wymaganego warunku poprzez powiązanie projektu EFRR z projektem EFS o niewielkiej skali (pod względem liczby uczestników lub okresu realizacji), w porównaniu z utworzoną infrastrukturą;
- ocena projektów może być prowadzona pod presją świadomości, że niezrealizowanie przez beneficjenta „wiodącego” projektu EFS będzie skutkowało odebraniem finansowania na realizację dużej inwestycji infrastrukturalnej¹¹.

Komplementarność, jako kryterium oceny projektów współfinansowanych ze środków wspólnotowych charakteryzuje się wysokim poziomem nieefektywności ze względu na możliwość premiowania nie tylko rzeczywistych powiązań (komplementarności projektów), lecz również kreatywności związanej z wynajdywaniem powiązań między projektami, jednakże wymóg dotyczący zapewnienia komplementarności przedsięwzięć infrastrukturalnych i miękkich, stanowi impuls skłaniający beneficjentów do prowadzenia kompleksowej interwencji¹².

W związku z tym, że kryteria wyboru projektów stanowią główny instrument identyfikacji i selekcji projektów, aspekt komplementarności w katalogu kryteriów należy ocenić jako relatywnie skomplikowany – ze względu na zróżnicowany sposób stosowania kryterium w różnych działaniach i poddziałaniach¹³ oraz występujący (wśród beneficjentów i niektórych

⁸ Ibidem.

⁹ Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych. Raport końcowy.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Ibidem.

¹² Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych. Raport końcowy.

¹³ Ewaluacja systemu wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów. Raport końcowy.

osób zajmujących się wdrażaniem RPO WSL 2014-2020) problem z rozróżnieniem pojęć „komplementarności” i „powiązań”¹⁴.

Zapewnienie odpowiedniej logiki interwencji w aspekcie wystąpienia oczekiwanych zmian z perspektywy komplementarności projektów realizowanych w ramach OP XI i XII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 umożliwia realizacja strategii ZIT/RIT. Mechanizm działający w przypadku zapewnienia komplementarności w ramach formuły ZIT/RIT dodatkowo uwzględnia powiązania projektów z celami dokumentów strategicznych na szczeblu regionalnym i krajowym, co umożliwia zapewnienie najszerszego możliwego podejścia ujmowania komplementarności, które może być uwzględnione w kryteriach wyboru projektów¹⁵.

b) W jaki sposób zapewniono w projektach realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 wypełnianie zasad horyzontalnych, tj. zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zasady równości szans kobiet i mężczyzn, zasady zrównoważonego rozwoju? Czy stosowanie zasad równościowych oraz standardów dostępności było wystarczające i rzeczywiście przyczyniło się do wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami, kobiet i mężczyzn?

Państwa członkowskie zobligowane są do zapewnienia równości szans kobiet i mężczyzn oraz do podjęcia działań zapobiegających wszelkim formom dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię, światopogląd lub orientację seksualną, przy tworzeniu i wdrażaniu programów współfinansowanych z funduszy europejskich *rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMiR oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwane dalej „rozporządzeniem ogólnym” (art. 7)*¹⁶.

Polska zobowiązana jest do realizacji działań mających na celu wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, a także do uwzględniania postanowień *Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier oraz zapisów Zalecenia nr Rec(2006)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich Plan działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie: podnoszenie jakości życia osób niepełnosprawnych w Europie w latach 2006-2015*. W dokumentach tych podkreślana jest konieczność:

- eliminowania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;
- respektowania odmienności osób z niepełnosprawnościami;
- zapewniania osobom z niepełnosprawnościami dostępności, szczególnie poprzez uniwersalne projektowanie przestrzeni;
- stosowania racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami¹⁷.

Powyższe zasady wynikające z dokumentów strategicznych i operacyjnych stanowią elementarne zasady obowiązujące podczas programowania i wdrażania funduszy

¹⁴ Komplementarność interwencji realizowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 – ocena mechanizmów wdrażania projektów komplementarnych. Raport końcowy.

¹⁵ Ewaluacja systemu wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów. Raport końcowy.

¹⁶ Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.

¹⁷ Ibidem.

europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020. Działania te realizowane są w ramach trzech obszarów:

- „System instytucjonalny zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- Podniesienie świadomości beneficjentów na temat realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- Dodatkowe działania na rzecz systemu wdrażania EFSI zgodnego z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami”¹⁸.

Z kolei jednym z najistotniejszych dokumentów, określających wartości i działania Unii Europejskiej w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn jest *Traktat o Unii Europejskiej*. Ponadto warto zwrócić uwagę na *Strategię na rzecz równości szans płci na lata 2010-2015*, stanowiącą kontynuację dokumentu z lat 2006-2010 oraz liczne dyrektywy doprecyzowujące kwestie związane z równością szans płci, jak np. równościowy dostęp do usług, towarów czy rynku pracy. Wskazane dokumenty zawierają najważniejsze obszary życia społeczno-gospodarczego, w których zidentyfikowano możliwości wystąpienia nierówności i przejawów dyskryminacji¹⁹.

Rysunek 1. Obszary życia społeczno-gospodarczego, w których zidentyfikowano możliwości wystąpienia nierówności i przejawów dyskryminacji

Źródło: Opracowanie własne EU-Consult Sp. z o.o. na podstawie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn

Przedmiotowa zasada jest realizowana zarówno w ramach EFS, jak również w ramach pozostałych funduszy - EFRR, FS, EFMR oraz EFRROW. Zakres działań służących uwzględnieniu zasady zależy m.in. od specyfiki programów operacyjnych, zakresu tematycznego konkursów oraz profilu działalności wnioskodawców²⁰. Planowane do realizacji działania:

- Powinny być spójne z przeprowadzoną wcześniej diagnozą i analizą grupy docelowej;

¹⁸ Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Jak realizować zasadę równości szans kobiet i mężczyzn w projektach finansowanych z funduszy europejskich 2014-2020. Poradnik dla osób realizujących projekty oraz instytucji systemu wdrażania./ Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014–2020

- Nie powinny powielać stereotypowych rozwiązań;
- Powinny przeciwdziałać wystąpieniu barier równościowych w trakcie realizacji projektu;
- Powinny zakładać planowanie działań informacyjno-rekrutacyjnych z uwzględnieniem perspektywy płci;
- Powinny prowadzić rekrutację w taki sposób, aby umożliwić udział w projekcie zaplanowanej liczbie kobiet i mężczyzn²¹.

²¹ Ibidem.